

Αρχική σελίδα>Δικαστικές διαδικασίες>Ποινικές υποθέσεις>Δικαστική αρωγή>Ποινικό μητρώο

Ποινικό μητρώο

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου (ECRIS) δημιουργήθηκε τον Απρίλιο του 2012 με σκοπό να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών ποινικού μητρώου σε ολόκληρη την ΕΕ. Εγκαθιδρύει ηλεκτρονικές διασυνδέσεις μεταξύ των κρατών μελών και καθιερώνει κανόνες που διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες σχετικά με καταδίκες που περιέχονται στα συστήματα ποινικού μητρώου των κρατών μελών μπορούν να ανταλλάσσονται μέσω τυποποιημένων ηλεκτρονικών μορφοτύπων, κατά τρόπο ομοιόμορφο και ταχύ και εντός σύντομων νόμιμων προθεσμιών.

Ιστορικό

Η **υπόθεση Fourniret** του 2004, αλλά και πολυάριθμες μεταγενέστερες μελέτες, κατέδειξαν ότι τα εθνικά δικαστήρια συχνά επέβαλλαν ποινές χωρίς να έχουν οποιεσδήποτε πληροφορίες σχετικά με τις τυχόν προηγούμενες καταδίκες του δράστη σε άλλα κράτη μέλη. Η έλλειψη τέτοιων πληροφοριών οδηγούσε σε ανεπαρκείς αποφάσεις, οι οποίες δεν λάμβαναν υπόψη το ποινικό ιστορικό του προσώπου, με αποτέλεσμα να μην λαμβάνονται μέτρα για να αποφευχθεί η επανάληψη από τον δράστη των ίδιων εγκλημάτων.

Έτσι, από το 2008 και εφεξής, κατ' εφαρμογή της

απόφασης-πλαίσιο 2008/675/ΔΕΥ του Συμβουλίου για τη συνεκτίμηση των καταδικαστικών αποφάσεων μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής

Ένωσης επ' ευκαιρία νέας ποινικής διαδικασίας

, σε περίπτωση κίνησης νέας ποινικής διαδικασίας σε βάρος προσώπου, πρέπει να ανταλλάσσονται πληροφορίες ποινικού μητρώου.

Το ECRIS

Το ECRIS δημιουργήθηκε για να καλύψει την ανάγκη βελτίωσης και διευκόλυνσης της ανταλλαγής πληροφοριών ποινικού μητρώου σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι πληροφορίες που περιέχονται στα εθνικά ποινικά μητρώα μπορούν να ανταλλάσσονται ηλεκτρονικά, μέσω ασφαλούς υποδομής πληροφορικής, κατά τρόπο ταχύ, ομοιόμορφο και εύκολο. Το εν λόγω σύστημα παρέχει στους δικαστές, τους εισαγγελείς και τις αρμόδιες διοικητικές αρχές εύκολη πρόσβαση (μέσω μιας «κεντρικής αρχής» που έχει οριστεί σε κάθε κράτος μέλος προς τον σκοπό αυτόν) σε πλήρεις πληροφορίες σχετικά με το ποινικό παρελθόν κάθε πολίτη της ΕΕ, ανεξαρτήτως του κράτους μέλους στο οποίο το οικείο πρόσωπο έχει καταδικαστεί στο παρελθόν.

Πληροφορίες μπορούν να ανταλλάσσονται για διάφορους σκοπούς σύμφωνα με την απόφαση-πλαίσιο και την εθνική νομοθεσία:

Πληροφορίες πρέπει να ανταλλάσσονται για τους σκοπούς νέας ποινικής διαδικασίας σε βάρος προσώπου, κατ' εφαρμογή της

απόφασης-πλαίσιο 2008/675/ΔΕΥ του Συμβουλίου για τη συνεκτίμηση των καταδικαστικών αποφάσεων μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής

Ένωσης επ' ευκαιρία νέας ποινικής διαδικασίας

Πληροφορίες πρέπει να ανταλλάσσονται αν υποβληθεί σχετικό αίτημα στο πλαίσιο διαδικασίας πρόσληψης σε θέση που περιλαμβάνει άμεσες και τακτικές επαφές με παιδιά, όπως επιβάλλει το άρθρο 10 της

οδηγίας 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας

Πληροφορίες μπορούν επίσης να ανταλλάσσονται μέσω του ECRIS για οποιονδήποτε άλλο σκοπό που προβλέπεται συναφώς από το εθνικό δίκαιο (π.χ. για διαδικασίες πρόσληψης, διαδικασίες πολιτογράφησης, διαδικασίες ασύλου, διαδικασίες χορήγησης άδειας πυροβόλου όπλου, διαδικασίες υιοθεσίας παιδιών κ.λπ.).

Γενικές αρχές

Το ECRIS βασίζεται σε **αποκεντρωμένη αρχιτεκτονική τεχνολογίας πληροφοριών**. Τα δεδομένα ποινικού μητρώου αποθηκεύονται αποκλειστικά και μόνο σε εθνικές βάσεις δεδομένων των κρατών μελών και ανταλλάσσονται ηλεκτρονικά μεταξύ των κεντρικών αρχών των κρατών μελών, κατόπιν αιτήματος.

Το κράτος μέλος ιθαγένειας του προσώπου **συγκεντρώνει όλες τις καταδικαστικές αποφάσεις** που εκδίδονται εναντίον του. Υποχρεούται να αποθηκεύει και να επικαιροποιεί όλες τις πληροφορίες που λαμβάνει, και να διαβιβάζει τις εν λόγω πληροφορίες σε άλλα κράτη μέλη μόλις του ζητηθούν. Ως εκ τούτου, κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να είναι σε θέση να παρέχει πλήρεις και επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τις καταδίκες υπηκόων του, ανεξαρτήτως της χώρας έκδοσης των σχετικών καταδικαστικών αποφάσεων.

Κράτος μέλος που εκδίδει καταδικαστική απόφαση κατά αλλοδαπού υποχρεούται να **διαβιβάσει το ταχύτερο δυνατόν** στο κράτος μέλος ή στα κράτη μέλη ιθαγένειας του καταδικασθέντος **πληροφορίες** σχετικά με την καταδίκη, καθώς και πληροφορίες σχετικά με κάθε τυχόν μεταγενέστερη τροποποίηση των αρχικών πληροφοριών.

Η διαβίβαση των πληροφοριών σχετικά με καταδίκες πραγματοποιείται **ηλεκτρονικά**, μέσω **τυποποιημένου ευρωπαϊκού μορφοτύπου**, με τη χρησιμοποίηση δύο πινάκων αναφοράς για τις κατηγορίες αξιόποινων πράξεων και ποινών. Οι πίνακες αυτοί διευκολύνουν την αυτόματη μετάφραση και την αμοιβαία κατανόηση των διαβιβαζόμενων πληροφοριών. Κατά τη διαβίβαση πληροφοριών σχετικά με καταδίκη, τα κράτη μέλη πρέπει να αναφέρουν την κατηγορία της αξιόποινης πράξης και την κατηγορία της ποινής ή κύρωσης. Οι κωδικοί καθιστούν δυνατή την αυτόματη μετάφραση στη γλώσσα του αποδέκτη των πληροφοριών και του παρέχουν, με τον τρόπο αυτόν, τη δυνατότητα να αντιδράσει αμέσως μόλις λάβει την πληροφορία.

Νομοθετικές πράξεις

Οι αρχές που διέπουν την ανταλλαγή πληροφοριών και τη λειτουργία του συστήματος θεσπίστηκαν με την **απόφαση-πλαίσιο** για την ανταλλαγή πληροφοριών που προέρχονται από το ποινικό μητρώο και με την **απόφαση του Συμβουλίου για τη δημιουργία του ECRIS**.

Εφαρμογή

Έχουν ληφθεί διάφορα τεχνικά και χρηματοδοτικά μέτρα για να βοηθήσουν τα κράτη μέλη να προετοιμάσουν την τεχνική υποδομή που απαιτείται για τη διασύνδεση των συστημάτων τους ποινικού μητρώου έως τον Απρίλιο του 2012 (νόμιμη προθεσμία για τη θέση του συστήματος σε εφαρμογή) και πέραν αυτού. Η Επιτροπή έθεσε στη διάθεση των κρατών μελών ειδικό λογισμικό (λογισμικό «εφαρμογής αναφοράς») για να διευκολύνει τη διασύνδεση μεταξύ τους. Τα κράτη μέλη είχαν επίσης τη δυνατότητα να ζητήσουν χρηματοδοτική στήριξη υπό τη μορφή επιχορήγησης από την ΕΕ για τον εκσυγχρονισμό των εθνικών τους συστημάτων ποινικού μητρώου στο πλαίσιο του **προγράμματος «Ποινική Δικαιοσύνη»**.

Το 2017, όλα τα κράτη μέλη είχαν συνδεθεί στο ECRIS. Ωστόσο, δεν υπάρχει σύνδεση όλων των κρατών μελών με όλα τα υπόλοιπα κράτη μέλη. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. **την πρώτη στατιστική έκθεση της Επιτροπής** σχετικά με τη χρήση του ECRIS, η οποία δημοσιεύτηκε στις 29 Ιουνίου 2017.

Απόσπασμα ποινικού μητρώου για σκοπούς άλλους από την ποινική διαδικασία

Σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης-πλαίσιο 2009/315/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της απόφασης 2009/316/ΔΕΥ του Συμβουλίου και της οικείας εθνικής νομοθεσίας, ανταλλαγή πληροφοριών ποινικού μητρώου μπορεί να πραγματοποιηθεί και για σκοπούς που δεν σχετίζονται με ποινική διαδικασία. Περαιτέρω

πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο απόκτησης αποσπασματος ποινικού μητρώου για τέτοιους άλλους σκοπούς παρέχονται στη σελίδα του εκάστοτε κράτους μέλους — **κάντε κλικ στη σημαία της χώρας που σας ενδιαφέρει στην παρούσα σελίδα**

Πρόταση της Επιτροπής για τη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με υπηκόους τρίτων χωρών και ανιθαγενείς

Το ECRIS λειτουργεί αποδοτικά όσον αφορά τους πολίτες της ΕΕ, στη βάση της αρχής του κράτους μέλους ιθαγένειας ως του μοναδικού αποθετηρίου όλων των πληροφοριών σχετικά με καταδίκες. Ωστόσο, το ECRIS δεν μπορεί να υποστηρίξει εξίσου την ανταλλαγή πληροφοριών ποινικού μητρώου για τους υπηκόους τρίτων χωρών, καθώς δεν υπάρχει ενιαίο αποθετήριο πληροφοριών σχετικά με τους υπηκόους τρίτων χωρών. Ως εκ τούτου, επί του παρόντος δεν είναι δυνατόν να διευκρινιστεί εάν ορισμένος υπήκοος τρίτης χώρας έχει στο παρελθόν καταδικαστεί και σε ποιο κράτος μέλος, παρά μόνο μέσω επικοινωνίας με όλα τα επιμέρους κράτη μέλη ξεχωριστά.

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 19 Ιανουαρίου 2016,

πρόταση οδηγίας για την τροποποίηση της απόφασης-πλασιού 2009/315/ΔΕΥ όσον αφορά το ECRIS και, στις 29 Ιουνίου 2017, συμπληρωματική **πρόταση κανονισμού**, με σκοπό τη δημιουργία ενός κεντρικού συστήματος ECRIS για τους υπηκόους τρίτων χωρών, ώστε να μπορούν να εντοπίζονται με αποδοτικό τρόπο τα κράτη μέλη στα οποία έχει καταδικαστεί ορισμένος υπήκοος τρίτης χώρας.

Στον προτεινόμενο κανονισμό ρυθμίζεται η δημιουργία ενός κεντρικού συστήματος ECRIS για τους υπηκόους τρίτων χωρών υπό την ευθύνη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA). Το σύστημα περιλαμβάνει τα στοιχεία ταυτότητας (αλφαριθμητικά δεδομένα και δακτυλικά αποτυπώματα) όλων των υπηκόων τρίτων χωρών που έχουν καταδικαστεί σε κράτος μέλος. Ένας μηχανισμός αναζήτησης παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να πραγματοποιούν έρευνες στο ευρετήριο σε απευθείας σύνδεση. Αποτέλεσμα «αντιστοιχίας» (hit) προσδιορίζει το κράτος μέλος ή τα κράτη μέλη στα οποία έχει εκδοθεί καταδικαστική απόφαση σε βάρος του υπό έρευνα υπηκόου τρίτης χώρας. Στη συνέχεια, μπορεί να ζητηθεί από το κράτος μέλος ή τα κράτη μέλη που εντοπίστηκαν με τον τρόπο αυτόν να παράσχουν τις πλήρεις πληροφορίες ποινικού μητρώου μέσω του υπάρχοντος ECRIS.

Η προτεινόμενη οδηγία ρυθμίζει τις υποχρεώσεις των κρατών μελών όσον αφορά το ECRIS για τους υπηκόους τρίτων χωρών σε εθνικό επίπεδο, καθώς και τις ανταλλαγές μεταξύ των κρατών μελών των πλήρων πληροφοριών σχετικά με τις καταδίκες.

Η πρόταση οδηγίας και η πρόταση κανονισμού βρίσκονται επί του παρόντος στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, προσαρμογής και οριστικοποίησης, στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας, από τον νομοθέτη της Ένωσης — το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο.

Τελευταία επικαιροποίηση: 22/01/2019

Για τη διαχείριση αυτής της ιστοσελίδας υπεύθυνη είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην παρούσα σελίδα δεν απηχούν κατ' ανάγκη την επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Παρακαλείσθε να συμβουλευθείτε την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου σχετικά με το καθεστώς πνευματικής ιδιοκτησίας που διέπει τις σελίδες των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.